

419

DIP2000011834

Rapportage MID
over

**Federale Republiek
Joegoslavië**

De recente grondwetswijzigingen

Aangeboden aan
Voorzitter en leden CVIN
door
Directeur Militaire Inlichtingendienst

Milosevicregime. Of dit tevens betekent dat de Servische oppositiepartijen het voornemen van de Montenegrijnse regeringspartijen zullen volgen om de federale verkiezingen die voor het na-jaar staan gepland te boycotten, is nog niet duidelijk. Oppositieleider Zoran Djindjic merkte in dit verband op dat "iedere partij de vrijheid heeft om zelf uit te maken of zij wel of niet deelneemt aan de verkiezingen, doch dat beseft moet worden dat grote verschillen tussen de partijen Milosevic in de kaart zullen spelen". Vrijblijvender had hij het nauwelijks kunnen formuleren. Het enige dat derhalve vooralsnog lijkt vast te staan is dat de twee belangrijkste regeringsregeringspartijen (de DPS van Djukanovic en de Sociaal Democratische Partij (SDP)) alsmede de vooruitstrevende Liberale Partij (LSCG) onder de huidige omstandigheden niet aan federale verkiezingen zullen deelnemen. Zij erkennen het federale gezag en zijn instellingen niet langer. Tegelijkertijd lijken zij evenwel te beseffen dat met bespoediging van het Montenegrijnse onafhankelijkheidsproces – door een referendum uit te schrijven of door Montenegro simpelweg onafhankelijk te verklaren – op dit moment zeer grote politieke risico's worden genomen. De volgende overwegingen spelen daarbij een rol.

Ten eerste is niet zeker of er voldoende binnenlandse steun kan worden gemobiliseerd voor Montenegrijnse onafhankelijkheid. Recente opiniepeilingen wijzen uit dat weliswaar een meerderheid van de Montenegrijnen de betrekkingen met Servië wil herzien, doch dat slechts een minderheid (ongeveer 35%) streeft naar volledige onafhankelijkheid. Hoewel onder invloed van de gebeurtenissen van de afgelopen dagen deze cijfers intussen vermoedelijk iets hoger zullen liggen, mag worden aangenomen dat het streven naar onafhankelijkheid nog steeds niet door een (grote) meerderheid van de bevolking wordt gesteund.

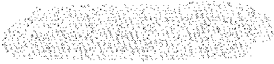
Een tweede aspect betreft de internationale steun. Hoewel Djukanovic als politiek tegenstander van Milosevic vrijwel automatisch kan rekenen op de sympathie en financiële bijstand van de westerse landen, zijn deze landen aanzienlijk terughoudender als het gaat om zijn onafhankelijkheidsaspiraties. Met het (al dan niet na een referendum) eenzijdig afkondigen van de Montenegrijnse onafhankelijkheid, zou de internationale gemeenschap in een zeer lastig parket worden gebracht. Enerzijds bestaat er alom begrip voor de benarde positie waarin Montenegro verkeert. Anderzijds wordt door erkenning van die onafhankelijkheid een ongewenst precedent geschapen. Vele andere groeperingen in de regio zullen in geval van succes het Montenegrijnse voorbeeld immers volgen. Mocht Djukanovic zijn onafhankelijkheidskoers om welke reden dan ook willen doorzetten, dan doet hij er dus verstandig aan te doen niet al te zeer te rekenen op buitenlandse steun voor een dergelijk avontuur.

Naast een binnenlandse en een buitenlandse factor is er tenslotte het machtspolitieke, militaire aspect. Het uitroepen van de Montenegrijnse onafhankelijkheid is voor Belgrado onaanvaardbaar. Montenegro zou onvermijdelijk in botsing komen met Servië en vrijwel zeker in een burgeroorlog belanden waarvan de uitkomst uiterst onzeker is. Vermoedelijk zouden Montenegrijnse MUP-eenheden in een krachtmeting met de federale VJ-troepenmacht (inclusief de MP-eenheden) het onderspit delven, zeker als (grootschalige) internationale steun uitblijft.

Conclusie

Bovenstaande overwegingen hebben de Montenegrijnse autoriteiten er voorlopig toe doen besluiten een pragmatische houding in te nemen en de constitutionele crisis niet verder op de spits te drijven. Datzelfde pragmatisme gebiedt dat naast (tot niets verplichtende) uitingen van grote verbolgenheid in hoofdzaak de internationale kaart wordt gespeeld. Vandaar ook dat regering en parlement de internationale gemeenschap hebben opgeroepen te bemiddelen tussen Podgorica

en Belgrado ten einde de constitutionele impasse langs vreedzame te doorbreken. Daarmee heeft Djukanovic het probleem tijdelijk van zich afgeschoven en is het wachten op Milosevic' volgende stap. Die heeft voorlopig echter gekregen wat hij wilde en lijkt geen haast te maken met het tot de orde roepen van afvallige Montenegrijnse politici, zolang deze althans blijven opereren binnen de bandbreedte van het ontstane constitutionele vacuüm. Om die reden is er bij VJ- (en MP-)eenheden van verhoogde activiteit dan ook geen sprake.

